

Lotteritilsynet
Postboks 800
6801 Førde

MEDLEMMER:
DIS-Norge
Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HIFO – Den norske historiske forening
Landsforbundet av Motorhistoriske
Kjøretøyklubber
Landslaget for lokalhistorie
Landslaget for lokalhistorie i Skolen
Landslaget for Lokal- og Privatarkiv
Norges Husflidslag
Norsk Folkeminnelag
Norsk folkedraksforum
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Jernbaneklubb
Norsk Skipsfartshistorisk Selskap
Norsk Slektshistorisk Forening
Rutebilhistorisk Forening

Oslo, 14. august 2003

Vedrørende godkjenning til å avholde lotteri

Vi viser til Lotteritilsynets brev av 28. juli 2003 til vårt medlem Forbundet KYSTEN, saksnummer 2003/025427-2.

I nevnte brev kommer det frem at Lotteritilsynet vurderer våre organisasjoners virksomhet som ikke lotteriverdige. I sin drøfting tar Lotteritilsynet utgangspunkt i at Ot.prp.nr. 84 (1998-1999) gjør det klart at for å være lotteriverdig må en organisasjon drive "samfunnsnyttig eller humanitært arbeid" i motsetning til å være "hobby eller fritidsforeninger for voksne", samt at det poengteres i proposisjonen at "typiske offentlige oppgaver", uansett om de er samfunnsnyttige, ikke skal gis lotteritillatelse.

Vi oppfatter Lotteritilsynets brev dit hen at det ikke avviser at våre organisasjoner driver samfunnsnyttig virksomhet, men at vi ikke defineres som lotteriverdig fordi virksomheten faller inn under de offentlige oppgaver.

Vi bestrider denne forståelsen av våre organisasjoners rolle i forhold til det offentliges virksomhet på dette området. På denne bakgrunn bestrider vi også at Forbundet KYSTEN kun fikk lotteritillatelse for sitt arbeid overfor barn og unge under 18 år.

Vi vil minne om at Ot.prp. nr. 44 (2002-2003) omtaler "*virksomheter som er til nytte eller har en sosial eller samfunnsmessig betydning av et visst omfang for andre enn medlemmene*", kan gis lotteritillatelse. Slik betydning har våre organisasjoner i meget høy grad. Vi vil også sterkt fremheve at den kulturvernaktivitet som våre organisasjoner driver, er og er ment å være noe helt annet enn det kulturvernarbeid som skjer som "typisk offentlig virksomhet".

Det frivillige kulturvernarbeidet har et formål og en resultatsoppnåelse som ligger langt utenfor det enkelte medlemmets hygge eller økonomiske gevinst. Snarere er ofte det motsatte situasjonen. Frivillig kulturvernarbeid er dels som følge av offentlige pålegg gjennom fredningsvedtak, pålegg som på ingen måte det offentlige tar ansvar for å utføre som en del av sin virksomhet. I andre tilfeller skjer det frivillige arbeidet som følge av at man tar et ansvar for nasjonale verdier der hvor en opplever at kortsiktige perspektiver, gjerne fra det offentlige side, medfører uopprettelige tap. Vi vil minne om at alt kulturvernarbeid i Norge har sin opprinnelse i det frivillige initiativ og ansvarfølelse, helt siden stiftelsen av Fortidsminneforeningen i 1844. Videre driver våre

organisasjoner et omfattende formidlingsarbeid overfor hele samfunnet, ikke minst overfor skolene. Det samfunnsnyttige er altså både det konkrete arbeidet som utføres, de objekter og den kunnskap som vedlikeholdes og til dels utvikles, og overføringen til og delingen av dette med hele samfunnet.

Frivillig kulturvernarbeid står også for utførelsen og dels finansierer også ivaretagelse av nasjonale klenodier, som f.eks. 8 stavkirker og flere middelalderbygg, fredede fyr og verneverdige fartøyer, uten tvil nasjonale oppgaver på vegne av hele samfunnet. At mange frivillige aktører også kan finne en personlig glede og tilfredsstillelse i å gjøre slikt arbeid på vegne av hele samfunnet, gjelder alle lotteriverdige formål. Når det gjelder dokumentasjon på samfunnsnyttigen i våre organisasjoners virksomheter, vil vi i denne sammenheng vise til NOU 2002:1 "Fortid former framtid" og de videre henvisninger her, erfaringer fra kulturminnestafetten 1997, erfaringer fra de årlige markeringene rundt kulturminnedagen, og begrunnelsen bak opprettelsen av Kulturminnefondet.

I følge det offentlige egne beregninger er det meget langt igjen før det offentlige er i stand til å ivareta de deler av kulturvernet det offentlige selv erkjente et delansvar for, og ikke minst det offentlige egne eiendommer. Iht. Riksantikvarens behovsanalyse fra oktober 2001 er det behov for å øke de årlige bevilgninger med mellom 400-550 millioner, dvs. en drøy tredobling av disse bevilgningene. Det er så langt lite som tyder på at dette vil skje.

Det at det offentlige også driver kulturvernarbeid, kan ikke ekskludere frivillige aktører på feltet. Det offentlige er her bare en av flere aktører, tilsvarende som på felter hvor frivilliges virksomhet allerede er gitt status som lotteriverdig, som for eksempel humanitært arbeid, redningsarbeid, nødhjelp i inn- og utland etc. Som en selvstendig aktør på dette samfunnsfeltet, må de frivillige organisasjonene i hovedsak definere og finansiere sine aktiviteter selv.

Ut fra hva som er anført ovenfor, mener vi det må være helt klart at det frivillige kulturvernarbeid våre organisasjoner driver, faller inn under kravet om å være samfunnsnyttig som er gitt i Ot.prp. nr. 44, videre at virksomheten heller ikke faller inn under hva som der kalles "typisk offentlig virksomhet" og ikke er lotteriverdig.

Vi ber på denne bakgrunn om at Lotteritilsynet revurderer sin oppfatning av de frivillige organisasjonene innen dette feltet, og gir lotteritillatelse til de av våre medlemsorganisasjoner som måtte søke om dette. Vi ber også om at Forbundet KYSTENS lotteritillatelse gjelder hele forbundets virksomhet, og ikke kun som øremerkede midler overfor barn og unge.

Vi står gjerne til disposisjon med ytterligere opplysninger, oppklaringer, presiseringer om ønskelig.

Med vennlig hilsen
Kulturvernets Fellesorganisasjon

Johan Sigfred Helberg/s/
leder

Pål Giørtz
generalsekretær

Kopi: Medlemsorganisasjonene
Norsk Kulturarv